

Nazwa przedmiotu Dydaktyka matematyki III i IV etapu edukacyjnego 1 Didactics of mathematics of 3 rd and 4 th educational stage – part 1			Kod ECTS 3.1.KRK.12TN.DMa1	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot Uniwersytet Opolski, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki, Instytut Matematyki i Informatyki				
Studia				
Kierunek		stopień	tryb	specjalność
Matematyka		Drugi	Stacjonarne	Nauczycielska
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących) Pracownicy Pracowni Dydaktyki				
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS: 5		
A. Formy zajęć		Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta:		
• wykład (W),		• 1 godz. – wstępny przegląd literatury		
• konwersatorium (K),		• 15×2 godz. = 30 godz. – udział w wykładach		
		• 15×3 godz. = 45 godz. – udział w konwersatoriach		
		• 15×1 godz. = 15 godz. – analiza i przyswojenie treści wykładu		
		• 7 × 1 godz. = 7 godz. – udział w konsultacjach do wykładu		
		• 15×1 godz. = 15 godz. – przygotowanie do konwersatoriów		
		• 8× 1 godz. = 8 godz. – udział w konsultacjach do konwersatorium		
B. Sposób realizacji		• 2 godz. – przygotowanie do sprawdzianów pisemnych na konwersatoriach		
• zajęcia w sali wykładowej/dydaktycznej		• 2 godz. – przygotowanie referatu		
C. Liczba godzin		Łączny nakład pracy studenta: 125 godzin, co odpowiada 5 pkt. ECTS		
Wykład – 30 godzin		w tym		
Konwersatorium – 45 godzin		• nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich: 30+45+7+8=90 godz., co odpowiada 3,5 pkt. ECTS;		
		• nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym: 30+45+8+2+2=87 godz., co odpowiada 3,5 pkt. ECTS		
Status przedmiotu		Język wykładowy		
• specjalnościowy /obowiązkowy		Polski		
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podst. kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
• wykład		Na ogólnych zasadach określonych w programie kształcenia, a w szczególności		
• dyskusja/ćwiczenia praktyczne		A. Sposób zaliczenia		
		• zaliczenie na ocenę (W)		
		• zaliczenie z oceną (K)		
		B. Formy zaliczenia		
		• (W) ustalenie oceny na podstawie referatu;		
		• (K) ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru za wystąpienia ustne i za prace pisemne;		
		C. Podstawowe kryteria		
		• (W) uzyskanie pozytywnej oceny;		
		• (K) uzyskanie pozytywnej oceny końcowej.		
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi				
Należy określić:				
A. Wymagania formalne:				
B. Wymagania wstępne:				
Cele przedmiotu				
Teoretyczne i praktyczne przygotowanie studentów do nauczania matematyki na III i IV etapie edukacyjnym, w tym: metodyczne przygotowanie do nauczania matematyki zgodnie z aktualną podstawą programową i z wykorzystaniem różnych programów nauczania matematyki, podręczników i środków wspomagających; wyposażenie w wiedzę i umiejętności pozwalające na samodzielne planowanie procesu dydaktycznego i kierowanie nim.				

Treści programowe

A. Problematyka wykładu/B. Problematyka konwersatorium:

Procesy poznawcze i motywacje uczniów warunkujące zdobywanie wiedzy z matematyki. Sztuka uczenia się. Rozwój myślenia matematycznego. Aktywność matematyczna ucznia. Stymulowanie aktywności poznawczej uczniów. Definiowanie pojęć matematycznych. Istota i typy definicji. Rozumienie i stosowanie definicji. Trudności i błędy w tworzeniu, odtwarzaniu i stosowaniu definicji. Twierdzenia matematyczne. Odkrywanie twierdzeń przez uczniów. Dowód. Trudności i błędy w formułowaniu twierdzeń i dowodów. Analiza aktualnej podstawy programowej z matematyki na III i IV etapie edukacyjnym. Przegląd aktualnych programów nauczania z matematyki w gimnazjum i szkołach ponadgimnazjalnych – analiza, porównanie. Praca z uczniem szczególnie uzdolnionym na lekcji matematyki i zajęciach dodatkowych na III i IV etapie edukacyjnym. Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (z pominięciem ucznia szczególnie uzdolnionego matematycznie) na lekcjach matematyki i zajęciach dodatkowych na III i IV etapie edukacyjnym. Wybrane zagadnienia metodyczne z zakresu liczb wymiernych, potęg i pierwiastków. Wybrane zagadnienia metodyczne z zakresu procentów, wyrażeń algebraicznych oraz równań. Wybrane zagadnienia metodyczne z zakresu układów równań liniowych, pojęcia funkcji i jej wykresu, elementów statystyki opisowej. Wybrane zagadnienia metodyczne z zakresu geometrii płaskiej i przestrzennej. Przygotowanie sprawdzianów, prac klasowych i testów z matematyki (III etap edukacyjny). Omówienie aktualnej formy egzaminu gimnazjalnego (matematyka) oraz matury z matematyki.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana

A.1. wykorzystywana podczas zajęć/ A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

1. H. Siwek, Dydaktyka matematyki: teoria i zastosowania w matematyce szkolnej, Biblioteczka Nauczyciela Matematyki, WSiP, Warszawa 2005.
2. S. Turnau, Wykłady o nauczaniu matematyki, PWN, Warszawa 1990.
3. Z. Krygowska: Zarys dydaktyki matematyki, cz. 1-3, WSiP, Warszawa 1997
4. Aktualne podręczniki do nauczania matematyki w gimnazjum i szkołach ponadgimnazjalnych.

B. Literatura uzupełniająca

- 1.
2. Wybrane artykuły z czasopism dla nauczycieli:
  - Matematyka, czasopismo dla nauczycieli, Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o.o.
  - Matematyka w szkole, czasopismo nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjum, GWO, Gdańsk.
  - Nauczyciele i Matematyka plus Technologia Informacyjna, Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki, Bielsko-Biała.

Efekty kształcenia	Wiedza			
	Symb.	Efekt	Metoda weryfikacji	Odniesienie
	W01	posiada wiedzę na temat rozwoju człowieka, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym, poszerzoną w odniesieniu do III i IV etapu edukacyjnych	Ocena aktywności na zajęciach, ocena wystąpień ustnych	2.1a
	W02	posiada wiedzę na temat kształcenia matematycznego na III i IV etapie edukacyjnym		2.1c
	W03	posiada wiedzę na temat głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących		2.1e
	W04	posiada wiedzę na temat sposobów rozpoznawania szczególnych uzdolnień matematycznych oraz specyficznych trudności w uczeniu się matematyki		2.1f
	W05	posiada wiedzę na temat struktury i funkcji systemu edukacji - celów, podstaw prawnych, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	Referat, ocena aktywności na zajęciach	2.1g
	W06	posiada wiedzę na temat specyfiki funkcjonowania na lekcjach matematyki uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych	Ocena aktywności na zajęciach, ocena zaangażowania w dyskusji,	2.1i
	W07	posiada wiedzę na temat metodyki nauczania matematyki na III i IV etapie edukacyjnym	Ocena aktywności na zajęciach, ocena zaangażowania w dyskusji, ocena umiejętności praktycznych studenta	2.1j

Umiejętności:			
Symb.	Efekt	Metoda weryfikacji	Odniesienie
U01	potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z nauczaniem matematyki, korzystając z różnych źródeł i nowoczesnych technologii	Obserwacja	2.2d
U02	posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków	Obserwacja, ocena umiejętności praktycznych studenta	2.2e
U03	potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi	Ocena wystąpień ustnych, ocena aktywności na zajęciach	2.2g
U04	potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy zespołem klasowym	Obserwacja, ocena umiejętności praktycznych studenta	2.2i
U05	potrafi wspierać uczniów w samodzielnym zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do dalszego poszerzania wiedzy		2.2j
U06	potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)		2.2k
U07	potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi obowiązującymi w pracy nauczyciela	Obserwacja	2.2l
U08	potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego	Ocena zaangażowania w dyskusji, praca domowa	2.2o
Kompetencje społeczne (postawy)			
Symb.	Efekt	Metoda weryfikacji	Odniesienie
K01	jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela	Obserwacja, ocena zaangażowania w dyskusji, ocena aktywności na zajęciach	2.3b
K02	odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze)	Obserwacja, praca domowa	2.3f
K03	jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły	Ocena zaangażowania studenta w pracę zespołową	2.3g
Kontakt:			
Wykaz numerów telefonicznych i adresów mailowych pracowników znajduje się na stronie Instytutu Matematyki i Informatyki: www.math.uni.opole.pl			